

X Ogólnopolskie Dyktando Niepodległościowe

„Po polsku o historii”

dla uczniów kl. IV - VIII szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych
w roku szkolnym 2022/2023

ETAP wojewódzki

26 października 2022 roku

Instrukcja dla osoby czytającej dyktando

Szanowni Państwo!

1. Tekst należy przeczytać trzykrotnie:

a) pierwszy raz – w całości

b) drugi raz wolniej, dyktując po jednym zdaniu, zapowiadając kolejny akapit

➤ każde zdanie wielokrotnie złożone należy podzielić na mniejsze, logiczne części, zgodnie z interpunkcją, a następnie przeczytać to zdanie jeszcze raz w całości

➤ znaki interpunkcyjne mogą być sygnalizowane jedynie przez intonację,
a nie nazywane

c) trzeci raz – znów w całości.

2. Łączny czas dyktanda (pisanie dyktanda) nie może przekroczyć 45 minut.

3. Udział w Konkursie ma być dla uczniów przede wszystkim okazją do rozwijania zainteresowań humanistycznych i dociekliwości poznawczej: językowej

i historycznej, dlatego zadbajmy o spokój i tonujmy emocje.

Dziękujemy!

Tekst dyktanda dla uczniów klas IV-VI SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Centrum polskości pod Tatrami

Kiedyś było małą podtatrzańską wsią leżącą u stóp Giewontu, obecnie jest zimową stolicą Polski, do której przyjeżdżają rzesze turystów.

Gdyby Sabała, słynny góralski bajarz i przewodnik, snuł opowieść o Zakopanem, na pewno powiedziałby, że wszystko zaczęło się od niezwykłych ludzi, którzy przybyli tu w drugiej połowie XIX w.

Za odkrywcę regionu uważa się lekarza i przyrodnika Tytusa Chałubińskiego. Był pionierem taternictwa i leczenia klimatycznego. Rozsławił Zakopane jako kurort dla cierpiących na choroby płuc. Górale poważali doktora za bezinteresowną pomoc podczas groźnej epidemii. Nie sposób zliczyć wszystkich jego zasług dla zakopiańczyków.

Nie mało zrobił także dla Zakopanego pierwszy proboszcz, ksiądz Józef Stolarczyk. Ów charyzmatyczny kaznodzieja był dla hardych górali prawdziwym autorytetem moralnym. Już za życia stał się legendą.

Wreszcie nie można zapomnieć o zasługach mądrego gospodarza tych ziem, hrabiego Władysława Zamoyskiego, który ocalił tatrzańską przyrodę dla potomnych i doprowadził do Zakopanego kolej. Dzięki niemu Polacy mają Morskie Oko.

Sabała gawędziłby także o wybitnych pisarzach, poetach, kompozytorach i malarzach, urzeczonych urodą Tatr i podhalańskim folklorem. Dzięki nim Zakopane w czasie zaborów stanowiło centrum polskiej kultury. Unoszący się tu duch wolności sprawił, że miejscowość pierwsza zrzuciła jarzmo niewoli.

W II Rzeczpospolitej Zakopane pełniło funkcję uzdrowiskową i turystyczną. Przekształcało się także w modną stację sportów zimowych. Tętniło w nim życie kulturalne i artystyczne. Zjeżdżali tu niemal wszyscy. Nie wypadało nie być w Zakopanem. Tak jest do dziś.